

perforatorium, waarmede het mij gelukte. Doch hoe had de vrouw geleden! VAN DEN BERG heeft dezelfde moeilijkheden ondervonden, moest ook het perforatorium ter hand nemen. Is er dan geen reden om eens over een andere methode te praten en mag VAN ROOY die andere, zoo eenvoudige methode bedenkelijk en overbodig noemen? De methode door VAN ROOY aanbevolen gelukt alleen, als het aangezicht naar voren is gekeerd en dit is de minst geziene houding van de vrucht.

In het leerboek van TREUB staat op bldz. 776 (uitgave 1909): „Wanneer die punctie (van het nakomende hoofd), *zooals niet zelden het geval is*, bezwaarlijk gaat”, enz.. Dus TREUB had toch ook niet de ervaring, dat het zoo eenvoudig is.

Deze dingen weet prof. VAN ROOY veel beter dan ik en daarom is het eigenlijk vreemd, dat ik dit alles moet neerschrijven als antwoord op een door hem te theoretisch gesteld stukje.

Ten slotte een verzoek aan collegae, die misschien nu of later een hydrocephalus in hun verloskundige praktijk aantreffen. Als zij, om welke reden dan ook, de door mij aanbevolen methode toegepast hebben, zouden zij mij dan even met een kort woord het beloop van de bevalling en van het kraambed willen mededeelen?

Dordrecht, 21 Februari 1926.

TH. H. M. PLATTE.

DOODSOORZAAK EN BURGERLIJKE STAND.

Op 27 Januari overleed eene mijner patiënten, een dame van 83 jaar, in een der particuliere ziekenhuizen. De geneeskundige deed voor den Burgerlijken Stand de volgende opgave van overlijden: Spontaan fractuur van het femur. Degeneratio cordis. Marasmus senilis. Geen vermoeden van gewelddadigen dood.

De ambtenaar van den Burgerlijken Stand begreep blijkbaar deze eenvoudige titulatuur niet en zond de verklaring door naar politie of justitie met gevolg, dat de begrafenis, waarvoor familie van buiten reeds aangekondigd was, niet kon doorgaan. Betrekkelijk was dit niet het voornaamste in deze zaak, doch dat er nu vermoedens gerezen waren, dat men hier met een opzet te doen had om de oude erf tante uit den weg te ruimen, terwijl zij heel onschuldig uit bed gevallen was en daarbij een breuk van het linker bovenbeen had gekregen, dat griefde de familie in hooge mate en zeer terecht.

Ik heb den burgemeester van Amsterdam in kennis gesteld van dit feit en beleefd verzocht om den ambtenaar van den Burgerlijken Stand te doen bijstaan bij het beoordeelen der opgegeven doodsoorzaak door een *geneeskundige*, die in de opgave niets kon vinden om de justitie te waarschuwen, of anders aan te bevelen in gevallen van twijfel zich in verbinding te stellen met den behandelenden geneesheer. Op dezen brief ontving ik nog geen antwoord.

Het werpt wel een eigenaardig licht op den gang van zaken, hoe het met onze verklaringen van overlijden gaat, en men zou er toe komen om in een dergelijk geval alleen te vermelden: marasmus senilis, dan bracht men de familie niet in zulk een onaangename positie. Trouwens het hier abusief vermelde: „Spontaan fractuur” moest toch alle reden wegnemen om aan misdrijf te denken en alleen het feit, dat een geneesheer deze verklaring niet onder het oog gehad heeft vóór de opzending naar de justitie, maakt het voor ons — geneeskundigen — nog meer bezwaarlijk om alle vragen in te vullen.

Amsterdam, 20 Februari 1926.

P. A. DE WILDE.

DE MILITAIR-GENEESKUNDIGEN DIENST.

Op bldz. 792 en volgende van dit *Tijdschrift* van 20 Februari j.l., las ik een referaat van het artikel van dr. HEIJERMANS, getiteld: „Een Rijks-Geneskundige Dienst” (*Tijdschrift voor Sociale Geneeskunde*, Januari 1926). HEIJERMANS schrijft in zijn artikel o.a.: „Een voorbeeld van tegenwoordige (*ik spatieer*) geldverspilling: de militair-geneeskundige dienst enz.”. Uw redactie is zoo vriendelijk (?) in uw referaat de woorden „tegenwoordige geldverspilling” te vervangen door de woorden: „*ergerlijke geldverspilling*”.

Het ligt niet in mijn bedoeling, in de pers (ook niet in de geneeskundige) te polemiseeren omtrent de noodzakelijkheid van een zelfstandigen militairen geneeskundigen dienst, zoowel in vredes- als in oorlogstijd, welke noodzakelijkheid alleen door ter zake *niet* of onvoldoend deskundigen kan worden in twijfel getrokken of ontkend.

Ik moge volstaan met te verzoeken dit korte briefje te plaatsen in het eerstvolgend *Tijdschrift*.

's-Gravenhage,
22 Februari 1926.

*De Inspecteur v/d Geneeskundigen Dienst
der Landmacht,
N. SCHRIJVER.*

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz..

Pokkenbesluit.

Afgekondigd is *Staatsblad* no. 17, houdende het Koninklijk besluit van 2 Februari 1926, tot nadere vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van de pokken en tot wering harer uitbreiding en gevolgen.

Dit besluit, hetwelk gelijkkluidend is met de overeenkomstige besluiten in de laatste jaren telken jare afgekondigd, die telkens slechts voor den tijd van één jaar van kracht zijn en derhalve zoo noodig elk jaar opnieuw moeten worden vastgesteld, treedt in werking op 1 Maart 1926 en zal ook weer gedurende één jaar van kracht zijn, tenzij het eerder mocht worden ingetrokken. Het bevat 35 artikelen; enkele bepalingen hiervan mogen hier nog eens weer in herinnering worden gebracht. In art. 3 wordt bepaald, dat een ieder, die waarneemt, dat een persoon aan pokken lijdt of verschijnselen vertoont, welke doen vermoeden, dat hij door die ziekte is besmet, verplicht is daarvan onverwijld kennis te geven aan den burgemeester of den meest nabij zijnden ambtenaar van rijks- of gemeentepolitie. Deze verplichting rust in het bijzonder op houders van vervoermiddelen en daarbij geëmployeerden. De burgemeester is bevoegd op pokkenlijders of besmetten de door den inspecteur der volksgezondheid noodig geachte maatregelen van onderzoek, afzondering en ontsmetting te doen toepassen en hen naar een ziekenhuis ter verpleging te doen overbrengen, wanneer hun toestand naar de meening van den behandelenden geneesheer dit gedooft. Zij zijn verplicht zich aan deze maatregelen te onderwerpen en mogen zich niet zonder vergunning van den burgemeester naar een andere plaats begeven. De burgemeester is bevoegd, na advies van den inspecteur of van een geneeskundige, het uitvoeren van verdachte of voor het overbrengen van besmetting vatbare voorwerpen uit een woning, waar pokken voorkwamen, te verbieden of daarvoor voorschriften te geven. De burgemeester moet zorgdragen voor zoo ruim mogelijke gelegenheid tot kosteloze koepokinenting en herinenting en dit in het openbaar aankondigen.

De artikelen 8 tot en met 12 hebben betrekking op het toezicht op landverhuizers en dergelijken, die over de grens ons land binnenkomen; art. 13 bepaalt, dat personen, komende uit met pokken besmette landen, aan de grens niet worden toegelaten, dan na een geneeskundig onderzoek en na zoo noodig ontsmet te zijn. De artikelen 14 tot en met 19 hebben betrekking op het goederenvervoer over de grens afkomstig uit besmette landen; brieven, drukwerken, dagbladen en dienststukken worden echter aan geen enkele belemmering of ontsmetting onderworpen. De artikelen 24 tot en met 32 schrijven de maatregelen voor, te nemen aan de grens, ten opzichte van schepen, die langs binnenwateren het land binnenkomen, en het toezicht uit te oefenen op de opvarenden en de lading met het oog op wering van besmetting met pokken. Voor wie nader met dit pokkenbesluit wenscht kennis te maken, zij medegedeeld, dat men het bestellen kan bij de directie der Nederlandsche Staatscourant te 's-Gravenhage voor de somma van 20 cents.